

Gemeente van Christus,

Het is vandaag een gewone zondag, de gemeente viert – zoals zij gewoon is – de liturgie op de dag des Heren maar het is ook oudejaarsdag, we verhangen de kalender naar 2018, het besef van tijd, van het verstrijken van de jaren, de jaren tellen het heeft iets van overstijgende ervaring.

Het is het lichtelijk opwindende gevoel bij het in gebruik nemen van een nieuwe agenda de blaadjes zij nog onbeschreven. Dat geldt natuurlijk alleen als je -zoals ik een van de weinige bent – die nog een papieren agenda gebruikt.

Waar het kerkelijk jaar als een spiraal is die maar doordraait, van feest naar feest, van zondag naar zondag steeds op een ander punt aanhakend aan ons leven het verhaal gaat door van mensen met God en God met mensen ... zo bepalen de jaren van de kalender ons bij verglijden van de tijd.

Voor het kerkelijk jaar is 1 januari de octaafdag van Kerst. En de zondag die daartussen valt is de zondag onder het octaaf van Kerst. Een zondag om in alle rust het kerstverhaal nu eens uit te lezen, we eindigen meestal bij de herders, maar het verhaal gaat verder, Jezus krijgt een naam en hij wordt volgens de voorschriften van de Thora, naar de tempel gebracht. Het kind wordt door zijn ouders in de tempel voorgesteld aan God.

Ik vind dat een ontroerende gedachte, ouders komen met hun kind in de tempel om het voor te stellen aan de Eeuwige. Ik moet dan altijd denken aan Emmanuel Levinas, de Frans-Joodse filosoof. Hij schrijft ergens: Het doel van de opvoeding is het tot stand brengen van een betrekking tussen de mens en de heiligheid van God. Het gaat van meet af aan om mens zijn in betrekking tot anderen in betrekking tot de oneindig andere de Heer onze God. Zo zou je de kerk ook kunnen zien als een plaats waar de mens in betrekking wordt gebracht met de heiligheid van God. Waar die betrekking over en weer d.m.v. een liturgisch spel wordt geoefend. Waar de mens leert in betrekking te staan tot het heilige wordt samenleven geleerd, samenleven met allemaal verschillende anderen, die allemaal even heilig zijn.

In de tempel zijn Simeon en Hanna zij nemen het kind in de armen. In Twenthe noemen ze dat 'kraamschudden' het kind gaat van hand tot hand, wordt van top tot teen bewonderd en er worden allerlei zegenwensen uitgesproken. Het kind wordt opgenomen in de gemeenschap. In betrekking gebracht met de heiligheid van God. Rembrandt heeft Simeon en Hanna vele malen verbeeld. Toen hij op 4 oktober 1669 overleed vond men in zijn atelier een onvoltooid schilderij een oude man met een kind in zijn armen, Simeon met op de achtergrond Hanna. De oude man geschilderd als een volgroeide man, de jaren hebben hun werk gedaan, de sporen zijn getrokken, de eindvorm van het leven is zichtbaar. Het kind rust op de biddende handen van Simeon. Pastoraal psycholoog Herman Andriessen schrijft: Simeon en Hanna staan hier als oerbeelden van de functie die oude mensen kunnen hebben zij begroeten het nieuwe leven zij nemen het kind op in de keten van generaties. Zij geven een verleden aan het kind. Ouderen zijn er om nieuw leven te begroeten. Om het kind namens alle voorgaande generaties te ontvangen. Het Christus kind wordt opgenomen in het menselijk geslacht. Simeon zegent het kerstkind. Kinderen zegenen – is wat ouderen kunnen doen – het leven beamen en bevestigen opnemen in de in de keten van geslachten.

Wat mij afgelopen dagen opviel bij alle lijstjes die voorbijkomen is dat het aantal uitgeleefde en opgebrande mensen weer is toegenomen. Hoe komt het toch dat het aantal burn-outs zo schrikbarende verder is toegenomen? Met name ook onder steeds jongere mensen? Daar is al van alles over gezegd en geschreven maar wat mij trof als pastor en theoloog is dat als een van de oorzaken ook wordt genoemd onze eindeloze hunkering naar erkenning. Het idee dat je pas wat waard bent als je iets hebt bereikt. Dat je pas deugt als je iets kan laten zien van je excellente prestaties. Het is de seculiere variant van wat vroeger werd aangeduid als 'werkgerechtigheid'. Je wordt niet erkend om wie je bent, maar om wat je doet. Wat een troost is dan het verhaal van Simeon en Hanna zij begroeten het nieuwe leven je mag er zijn onvoorwaardelijk zij beamen en bevestigen het leven. Wij zijn geliefd om wie we zijn en niet om wat we doen. Daar kunnen wij niets aan toe of afdoen. Het is effectief tegengif tegen de gedachte dat wij erkenning moeten verdienen.

Met dit verhaal gaan we het nieuwe jaar in en laten we al het oude achter ons. De naam Simeon is afgeleid van het hebreeuwse werkwoord 'horen'. Sjema jisraël, 'hoor Israël'. Simeon en Hanna zijn hoorders en daardoor getuigen van de Messias. Zij staan symbool voor de gemeente, die hoort en gehoor geeft en zo getuigt zij in de tijd van de messiaanse tijd, als wachters op de morgen. En daarmee wensen we elkaar een goede jaarwisseling. Met Simeon en Hanne als verbeelding van een horende en gehoor gevende gemeente.

Wij verhangen vanavond de kalender we moeten weer even wennen aan 2018 maar weten ook dat het nieuwe jaar weer veel van het oude met zich meebrengt. Ik zit er niet ver naast denk ik, als ik zeg dat het voor de één een heel gelukkig jaar zal worden en voor de ander een moeilijk jaar. Zo gaat het immers elk jaar. Toch wijst het evangelie ons op Simeon en Hanna zij houden de wacht, zij verwachten, zij luisteren nauwkeurig zij leven in gehoorzaamheid, zij luisteren tevoorschijnkunnen zij ergens het Christuskind in de armen nemen ..is het tevoorschijn te luisteren? Is het heil te aanschouwen? Zij zijn gespitst op die momenten als de onverschilligheid

en de leegte van de dagen, ten diepste wordt verkend als wanhoop en verlangen van de mens wordt verstaan als wij God tevoorschijn luisteren die er zijn zal als de Ene die met ons meegaat.

Waar die weg uitkomt? ... Wie zal het zeggen.

En toch mogen we gaan als Simeon en Hanna, als wachters, als hoorders die gehoor geven, ook in 2018.

Want Geloofd zij Vader, Zoon en Geest

Zoals het van oudsher is geweest

Zo zij het nu en immermeer

De jaren zijn van God de Heer

Amen.